

ULAŞIM

Hava Kuvvetleri Müzesi, Atatürk Hava Limanı'nın güneyinde, Florya Sahil Yolu üzerinde Yeşilköy Banliyö Tren İstasyonu'nun karşısındadır. E-5 Otoyolu ve Sahil Yolu'ndan özel araç ile Sirkeci - Halkalı banliyö treni ile Eminönü'nden 81 ve Taksim'den 72T No.lu İETT otobüsleri ile ulaşılabilir.

Hava Kuvvetleri Müzesi Pazartesi ve Salı günleri dışında 09.00-16.30 saatleri arasında ziyarete açıktır.

İLETİŞİM

Danışma : (212) 663 24 90 / 2216
Müze Uzmanı : (212) 663 24 90 / 2217
Randevu : (212) 663 24 90 / 2211
Faks : (212) 663 15 60

HAVA KUVVETLERİ MÜZESİ KOMUTANLIĞI

Yeşilköy - İstanbul

www.hho.edu.tr/muze/muze.htm
e-posta: havacilikmuzesi@hho.edu.tr

HAVA KUVVETLERİ MÜZESİ TARİHÇESİ

Türk Hava Kuvvetleri, 1 Haziran 1911'de Harbiye Nazarı (Millî Savunma Bakanı) Mahmut Şevket Paşa'nın emriyle Yarbay Süreyya (İLMEN) Bey başkanlığında "Havacılık Komisyonu" adı altında kurulmuştur.

Temmuz 1911'de Süvari Yzb. Fesa (EVRENSEV) ve İstikam Tım. Yusuf Kenan Beyler Fransa'daki Bleriot uçuş okuluna uçuş eğitimi almaları için gönderilmiştir. 1912 Şubat ayında eğitimlerini tamamlayarak yurda dönen Yzb. Fesa ve Tım. Yusuf Kenan Bey Türk ordusunun ilk pilotları olmuştur.

1912 yılında Fransa'dan satın alınan bir ve iki kişilik birer adet Deperdussin tayyaresi ilk Türk uçağı olmuş ve İstanbul Yeşilköy (Safraköy)'de uçak hangarları ve uçuş alanları yapılarak havacılığın ilk adımları atılmıştır.

1918 yıllarında Yeşilköy Tayyare İstasyonu, Osmanlı İmparatorluğu'nun hava eğitim ve öğretim merkezi olmasının yanı sıra, 1912 yılından itibaren ganimet tayyareler dahil çeşitli ülkelere ait tayyareler ile çoğu Almanya yapımı olan uçuştan kaldırılmış her birinden bir, iki ve üç adedinin bulunduğu depo görünümüne sahiptir. Belki de bu kadar fazla uçak, bir hava müzesi kurulması fikrine neden olmuştur.

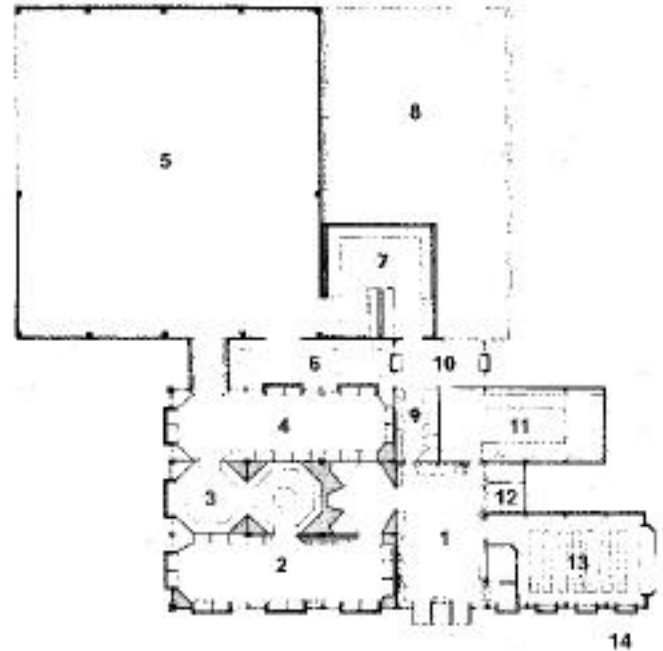
1918'de Hava Kuvvetleri Müfettişliği hava müzesi kurma kararı almış ve düşmandan ele geçirilen uçakların enkazları toplattırılmıştır. Ancak hangarlarda ve depolarda korunan bu uçakların Kartal-Maltepe'ye taşınırken büyük ölçüde hasar görmüş olması ve Kurtuluş Savaşı'ndaki uçak kırılmaları hava müzesi kurulması fikrini geciktirmiştir.

1960'lı yıllarda hava müzesi kurulması fikri yeniden gündeme gelmiştir. 1963 yılında yayınlanan bir emir ile birliklerdeki mevcut uçaklardan birer adedinin korunması istenmiş, ve 1966 yılında "Hava Müzesi Teşkilatı" kurulmuştur.

Hızlandırılan hava müzesi kurma çalışmaları sonucu 15 Mayıs 1971'de İzmir-Cumaovası'nda Hava Müzesi'nin açılışı gerçekleştirilmiştir. Hava Müzesi'nin ziyaretçilerden büyük ilgi görmesine rağmen, ulaşım zorlukları nedeniyle müzeye ilgi azalmıştır. 1978 yılına kadar faaliyetlerine İzmir-Cumaovası'nda devam eden Hava Müzesi'ne yeni bir yerleşim alanı arayışına başlanmıştır.

Hava Müzesi'ne yer arayışları sonucunda, müzeler şehri olan aynı zamanda Türk havacılığının doğduğu yer olan İstanbul-Yeşilköy'e taşınması kararlaştırılmıştır. 1978 yılında inşaat çalışmalarına başlanan Hava Müzesi binası 1983 yılında tamamlandı. Modern müzecilik anlayışıyla yeniden yapılandırılan Hava Müzesi; 16 Ekim 1985'te dönemin Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Halil SÖZER tarafından hizmete açılmıştır.

Hava Kuvvetleri Müzesi 2500m² kapalı 12000m² açık sergileme alanına sahiptir. Hava Müzesi koleksiyonu; hava araçları, hava araçlarına ait teçhizatlar, silahlar, motorlar, yer destek teçhizatları, üniformalar, yazılı belgeler, madalya ve nişanlar ve diğer objelerden oluşmaktadır. Açık ve kapalı alanlarda toplam 58 adet pervaneli uçak, jet uçağı ve helikopter sergilenmektedir. Hava müzesi uçak koleksiyonu ile dünya hava müzeleri arasında önemli müzelerdendir.

HAVA KUVVETLERİ MÜZESİ YERLEŞİM PLANI

1. Şeref Salonu	8. İdari Bürolar
2. Türk Havacılığı Salonu	9. Silahlar Salonu
3. Komutan Büstleri Salonu	10. Maketler Salonu
4. Dünya Havacılığı Salonu	11. Üniformalar Salonu
5. Uçak Hangarı	12. Hatıra Eşya Reyonu
6. Mühimmatlar Salonu	13. Sinema Salonu
7. Anılar Salonu	14. Kafeterya

HAVA KUVVETLERİ MÜZESİ'NİN VAZİFESİ

Çağdaş müzecilik anlayışı ile Türk ve Dünya havacılığını tarihi gelişimi içinde anlatarak havacılık tarihine ışık tutacak her türlü eseri korumak, sergilemek havacılığı ve Hava Kuvvetlerini tanıtan bilim ve teknoloji müzesi olacaktır.

HAVA KUVVETLERİ MÜZESİ'NİN HEDEFİ

Konusu olan havacılık ve uzay alanındaki gelişmeleri takip eden ve uygulayan, sürekli gelişen, yaşayan, tam donanımlı örnek bir müze, Türkiye'nin ilk ve en büyük Hava Müzesi olarak dünyanın en iyi, en büyük havacılık ve uzay müzeleri arasında olma hedefini gerçekleştirmektedir.

Yeşilköy Hava Kuvvetleri Müzesi.

Hatıra Eşya Satış Reyonu

Konferans Salonu

Kafeterya

Ücretsiz Müze Otoparkı

EFSANELERDE UÇMA ÖZLEMİ

Mısır'ın I. Dönemine ait Tanrıça Isis, Mısır.

XVIII yy. Acap ve Garip Kitabı, kuş tarafından uçurulan insan minyatürleri, Topkapı Sarayı

Tarımlar Tanrısı Ahura Mazda ve Sferikler M.Ö. 490, Sus'ta Dara Sarayı

XVIII yy. Acap ve Garip Kitabı, dolaşan melekler, Topkapı Sarayı

TÜRKLERDE İLK UÇMA GİRİŞİMLERİ

İSMAİL CEVHERİ

Dil bilimcisi İsmail Cevheri, 1010 yılında Nişapur Ulu Camii'nde uçma girişiminde bulunmuştur.

SİRACETTİN DOĞULU (SERACINO)

1159 yılında Atmeydanı (Sultanahmet Meydanı)'nında Siracettin Doğulu isimli bir Türk uçma girişiminde bulunmuştur.

HAZERFAN AHMET ÇELEBİ

IV. Murat Dönemi (1623-1640)'nde yaşamış bir Türk Bilginidir. Kendi yapmış olduğu kanatlarla Galata Kulesi'nden Üsküdar Doğancılar'a kadar olan 1200 m.'lik mesafeyi uçarak geçmiştir.

LAGARİ HASAN ÇELEBİ

IV. Murat Dönemi (1623-1640)'nde yaşamış bir Türk Bilginidir. Kendi icad olan roketle Sarayburnu'ndan uçmuş ve inişte ilk tikel paraşütü kullanarak denize inmeyi başarmıştır.

HAVA HARP OKULU

İlk Motorlu uçağın havalandırmasından sonra havacılık alanında gerçekleşen gelişmeler, Türk Ordusu tarafından çok yakından izlenmiştir. Havacılığın önemi ve etkinliği derhal değerlendirilmiş ve 1912 yılında Yeşilköy'de, "Yeşilköy Tayyare Mektebi" adıyla ilk havacılık eğitim kurumu açılmıştır.

Uzun bir süre, bir dizi aşamalar geçiren ve yer değiştiren okulda Kara Harp Okulu mezunu subaylar uçucu olmak üzere eğitilmişler ve daha sonra bu subaylar, Türk Hava Kuvvetleri'nin çekirdeğini oluşturmuşlardır.

Türk Hava Kuvvetlerinin kendi personelini yetiştirebileceği bir okula kavuşması daha sonra gerçekleşmiş ve bugünkü adıyla Hava Harp Okulu 1951 yılında Eskişehir'de açılmıştır.

30 Ağustos 1953'te ilk mezunlarını veren Hava Harp Okulu, 1954 yılında İzmir'e taşınmıştır. 14 Şubat 1967'de, Hava Harp Okulu'nun bir kültür ve tarih hazinesi olan İstanbul'a taşınmasına karar verilmiştir. Hava Harp Okulu, eğitiminin lisans düzeyine çıkarılması düşüncesiyle 1967 yılında, bu günkü tesislerine taşınmıştır. Daha önceleri iki yıl olan eğitim süresi 1969'da üç, 1974 yılında dört yıla çıkarılmıştır.

1960 yılına kadar bayan öğrencilerin alındığı Hava Harp Okulu'na 1992 yılında yeniden bayan öğrenci alınmasına başlanmıştır. 1991 yılında mühendislik lisans programlarının uygulanmasından sonra günümüz Hava Harp Okulu'nda Yüksek Lisans ve Doktora eğitim programlarına da başlanmıştır.

HAVA KUVVETLERİ MÜZESİ KOMUTANLIĞI SOSYAL FAALİYETLERİ

Her yıl Yeşilköy Hava Kuvvetleri Müzesi Komutanlığı'nın kuruluş yıldönümü yıldönümü olan 16 Ekim'i kapsayan hafta sonu "Türkiye Plastik Uçak Yarışması"ni düzenlenmekte ve çeşitli gruplarda dereceye giren yarışmacılara plaket ve çeşitli ödülleri verilmektedir.

Hava Kuvvetleri Müzesi Komutanlığı, havacılık konulu filmlerin izlenebileceği ve çeşitli faaliyetlerin düzenlenebileceği konferans salonu, yazlık kışlık kafeterya, yüksek sayıda araç kapasiteli otopark ve hatıra eşya satış reyonu ile Pazartesi ve Salı günleri dışında 09.00-16.30 saatleri arasında hizmet vermektedir.

Okullar, randevu almak ve okul müdürlüğünden onaylı dilekçe getirmek suretiyle, Hava Kuvvetleri Müzesi'nden öğretmen ve öğrenciler ücretsiz olarak istifade edebilir ve hoşça zaman geçirebilirler.

Yarışmaya katılan modeller.

Modellerin değerlendirilmesi.

Ödül töreni.

Ergençiller Günü Faaliyeti.

Grup öğrenci gezisi.

DÜNYADA UÇMA GİRİŞİMLERİ VE İLK UÇUŞ

Francesco De Lana'nın Uçan gemi projesi.

Montgolfier'in sıcak hava balonu 1783'te Paris üzerinde 860 m. uçmuştur.

Adier Clement.

Fransız Clement Adier tarafından yapılan ve 09 Ekim 1890'da buhar gücüyle denetimsiz olarak havalanan Donya'da ilk kez 50 m. uçan "Eole-1" uçağı.

17 Aralık 1903'te ilk motor komandalı "Flyer-1" uçağı ile 12 saniyede 36 m. uçan Wright kardeşler.

İLK ON YILIN ÖNEMLİ UÇAKLARI

Santos Dupont 14 bis 1906

Curtiss June Bug 1908

Roe 1909

Deperdussin Racer 1913

Sikorsky Le Grand 1913

TÜRK HAVA KUVVETLERİNİN KURULUŞU

Türk Hava Kuvvetleri, Wright Kardeşlerin ilk motorlu uçağı havalandırdıkları 17 Aralık 1903 tarihinden yaklaşık 7,5 yıl sonra 01 Haziran 1911'de, Harbiye Nazırı (Milli Savunma Bakanı) Mahmut Şevket Paşa'nın emriyle "Tayyare İstasyonu ve Mektebi" kurulması için gerekli çalışmaları yapmak üzere Fenni Kıt'alar ve Mevkiler Genel Müfettişliği'ne bağlı Kur.Yb. Süreyya (İLMEN) Bey Başkanlığında İstihkam Yb. Refik, İstihkam Bnb. Mehmet Ali ve Zeki Bey'lerden oluşan ekiple "Havacılık Komisyonu" adı altında kurulmuştur.

Mahmut Şevket Paşa,
Harbiye Nazırı
(Milli Savunma Bakanı)

Süreyya (İLMEN) Bey,
Havacılık Komisyonu
Başkanı

Sikorsky UH-19 Chikasaw (1958-1977)

Douglas C-47A Skytrain (1948-1998)

Canadair NF-5A "Türk Yıldızları" (1989- Serviste)

Dornier Do28D-B2 (1983-1988)

Lockheed T-33A T-Bird (1951-1996)

T-37C Cessna (1963-1995)

Bell UH-1H (1970-Serviste)

Vickers Viscount 794 (1971-993)

İLK TÜRK ASKERİ PİLOTLARI

Yüzbaşı Fesa Bey

Teğmen Yusuf Kenan Bey

Temmuz 1911'de Fransa'daki Bleriot Okulu'na uçuş eğitimine gönderilen Süvari Yzb. Fesa (EVRENŞEV) ve İstihkam Tgm. Yusuf Kenan Beyler, 1912 Şubat'ında eğitimlerini tamamlayarak yurda dönmüşler ve Türk Ordusu'nun ilk pilotları olmuşlardır.

SATIN ALINAN İLK TÜRK UÇAKLARI

Şubat 1912'de Fransa'dan bir ve iki kişilik birer adet satın alınan Deperdussin (Osmanlı, Prens Cemaleddin isimleri verilen uçaklar)ler 15 Mart 1912'de İstanbul'a getirilerek ilk Türk uçakları olmuştur.

1912 YILI SONUNDAKİ UÇAK DURUMU

1911 de İtalyanlar'ın Trablus'a saldırısı sırasında oniki adaların düşman eline geçmesi, donanmanın yetersiz kalması, keşiflerin yapılamaması ve Kuzey Afrika ile bağlantının sağlanamaması, Avrupa'da askeri amaçla kullanılan uçakların Türk Ordusu'nda da kullanılması kaçınılmaz olmuştur. Bütçenin yetersiz olması nedeniyle "Donanma-i Osmani Muavenet-i Milliye Cemiyeti" nin de katkısıyla halktan toplanan bağışlarla birlikte 1912 yılının sonunda satın alınan uçak sayısı 15'i bulmuştur. Bunlardan Bleriot uçağını Süreyya (İLMEN) Bey'in babası Serasker Rıza Paşa, bir Deperdussin'i de Mısırlı Prens Cemaleddin hediye etmiştir. Sultan Reşad bir uçaklık, yardım kampanyasını başlatan Mahmut Şevket Paşa da önemli miktarda para bağışında bulunmuştur.

İSTANBUL - KAHİRE HAVA SEFERİ

Balkan Savaşından sonra Osmanlı İmparatorluğu'nun hava gücünü göstermek amacıyla iki uçak ile İstanbul'dan Kahire (İskenderiye)'ye hava seferi düzenlenmesine karar verilmiştir. Bleriot uçagında pilot Yzb. Fethi ve rasit (yardımcı pilot) Ütgm. Sadık Bey, Deperdussin uçagında ise pilot Tgm. Nuri Bey rasit Yzb. İsmail Hakkı Bey görevlendirilmiştir.

8 Şubat 1914 günü uçaklar İstanbul'dan kalkmıştır. Pilot Fethi Bey ve rasit Sadık Bey 27 Şubat'ta Şam'dan

Kudüs'e uçarken teknik nedenlerle Taberiyeye Gölü yakınlıklarına düşerek şehit olmuştur. Pilot Nuri Bey de 11 Mart'ta Yafa'dan kalkışı sırasında rüzgar azlığı nedeniyle denize düşerek boğulmuştur. Hakkı Bey sağ olarak kurtulmuştur. Daha sonra seferi tamamlamak üzere Pilot Yzb. Kemal Bey görevlendirilmiştir. Pilot Salim ve Kemal Bey Beyrut'tan giderek Edremit isimli uçak ile 1 Mayıs'tan itibaren seferi yarım kalan yerden devam ettirerek 9 Mayıs'ta Kahire'ye, 15 Mayıs'ta da İskenderiye'ye ulaşarak tamamlamıştır.

DÜŞMAN UÇAĞI DÜŞÜREN İLK TÜRK PİLOTU ALİ RIZA BEY

Çanakkale Muharebeleri sırasında 30 Kasım 1915 günü Rasit Yd.Tgm. Orhan Bey'le birlikte AK-1 Albatros uçağı ile Fransız Farman-20 uçağını Seddibahir kuzeyinde Karatepe üzerinde hava muharebesi sonunda İntepe ve Helles Burnu arasında düşürmüştür.

İSTANBUL SEMALARINDA SON HAVA SAVAŞI

Yeşilköy 9'uncu Tayyare Bölüğü'nde görev yapan Yüzbaşı Fazıl Bey, 25 Ekim 1918 tarihinde İstanbul'a saldıran beş İngiliz uçağı ile tek başına hava muharebesine girmiş ve onları İstanbul'a bomba atmadan püskürtmüştür. Yüzbaşı Fazıl Bey ağır yaralı olmasına rağmen ağır hasarlı uçağını İstanbul'a indirmeyi başarmıştır.

Republic RF-94F Thunderflash (1956-1980)

Lockheed RT-33A Shooting star (1951-1997)

S-2E Tracker (1978-1993)

Slat 223 Flamingo (1969-)

Douglas C-54D Skymaster (1959-1974)

Northrop NF-5A (1969-Serviste)

Republic P-47D Thunderbold (1948-1973)

Northrop RF-5A Freedom Fighter (1965-Serviste)

VECİHİ HÜRKUŞ (1896-1969)

Vecihi HÜRKUŞ'un Aralık 1924 yılında projesini yapıp, Ocak 1925'te İzmir 'Seydiköy' de uçurduğu ilk Türk uçağı "Vecihi K VI" uçağı.

Vecihi HÜRKUŞ, yaptığı ikinci uçağı ile, Mayıs 1930, Ankara.

TÜRK HAVA KURUMU

Türk Hava Kurumu, 16 Şubat 1925'de Büyük önder Mustafa Kemal Atatürk'ün emriyle "Türk Tayyare Cemiyeti" adıyla kurulmuştur. 1935'te cemiyetin adı "Türk Hava Kurumu" olarak değiştirilmiştir.

Cemiyetin kuruluş amacı, Türkiye'de havacılık sanayini kurmak havacılığın askeri, ekonomik, sosyal ve siyasal önemini arttırmak; askeri, sivil, sportif ve turistik havacılığın gelişmesini sağlamak; bütün bunlar için gerekli araç ve gereci hazırlamak; personel yetiştirmek ve uçan bir Türk Gençliği yaratmaktır.

ATATÜRK VE TÜRK HAVACILIĞI

"Kanatlı bir gençlik, memleketin geleceği bakımından en büyük güvencedir. Bir gün batılı ayaklar Ay'a ayaklarının izlerini bırakacaklarsa, bunların arasında bir de Türk'ün bulunması için şimdiden çalışmalara girişmek, aşamalar kaydetmek gerekir.

(Eskişehir Tayyare Alayı 1930)

Atatürk

Eskişehir
21.06.1934

Atatürk ve Sabiha Gökçen uçuşları izlerken.

Canadair F-86-E Sabre (1954-1968)

North American F-100C Super Sabre (1972-1968)

SABİHA GÖKÇEN

Sabiha Gökçen, Genç Cumhuriyet Döneminde olduğu gibi bugün de Türk kadınları için bir semboldür. Atatürk bunu özellikle değerlendirerek Türk kadınları ve kızları için düşündüklerini yapmalarını istediği şeyleri ilk önce manevi kızı Sabiha Gökçen'e uygulamış, onu her işte öncü yapmış, o başardıkça Türk kadınlarına olan güveni daha da artmıştı. Bu güven o yıllar dikkate alındığında tabii ki boşa çıkmamış. Türk kadını her alanda varlık göstermeye başlamıştı. Sabiha Gökçen Türkiye'nin ilk kadın pilotu olmuş. Askeri Uçuş Okulu'nu bitirip dünyanın ilk kadın savaş pilotu unvanını kazanmış. Onun hayatında daha bir çok ilk vardı. Tek başına çektiği Balkan Dostluk Turu'nu başarıyla tamamlamış, Türkkuşu'nun ilk bayan başöğretmeni olmuştu.

Sabiha GÖKÇEN
Consolidated Fleet
Tayyaresi ile.

Sabiha GÖKÇEN
(M. Kemal Atatürk'ün 1. nci Tayyare Alayı'nı
ziyareti, Eskişehir 1936).

Convair F-102A Delta Dagger (1968-1979)

Lockheed F-104G Star Fighter (1963-1994)

Beechcraft AT-11 Kansan (1948-1983)

C-160D Transall (1971- Serviste)

Mc Donnell Douglas F-4E Phantom II (1967-Serviste)

Republic F81 G Thunderjet (1952-1966)

NURİ DEMİRAĞ (1886-1957)

Nuri DEMİRAĞ, 1886'da Sivas'ta doğmuştur. Ticaretle uğraşan Nuri DEMİRAĞ Milli Mücadele'ye fiilen katılmıştır. 1936 yılında Türkiye'nin 10.000 km olan demiryolu ağının 1250 km sini Nuri DEMİRAĞ yapmıştır. Bu nedenle Atatürk tarafından kendisine DEMİRAĞ soyadı verilmiştir.

Nuri DEMİRAĞ 17 Eylül 1936'da bir Çekoslovak firması ile anlaşma yaparak, bu gün Beşiktaş'ta Deniz Müzesi'nin olduğu yerde 10 Şubat 1937'de uçak fabrikası kurmuştur. Fabrikada çeşitli tip uçak ve planörlerin imali dışında, kendi ürettiği altı kişilik çift motorlu

NuD 38 uçağını gerektiğinde bombardıman uçağı olarak kullanılmak üzere geliştirmiştir. 17 Ağustos 1941'de Havacılık eğitimi veren "Gök" okulunu kurmuş ve çok sayıda pilotlar yetiştirmiştir.

UZAY ve JET DÖNEMİ

12 Nisan 1961'de Sovyetler Birliği tarafından uzaya fırlatılan "Vostok-1" uzay aracı ile uzaya giden ilk insan, Pilot Binbaşı Yuri A. Gagarin.

21 Temmuz 1969'da Ay'a giden Uç Amerikalı astronottan Neil Armstrong.

27.08.1939'da başarıyla uçan Alman Heinkel He 178 jet uçağı.

02.05.1952'de Hizmete giren paçak aralığında ilk yolcu uçağı Conquestor.

03.10.1944'te uçuşına başlayan Mersisirim Nc-262A.

1968'de uçan dünyanın en hızlı uçaklarından SSCB yapımı Tupolev Tu-144.

